

Sóng trong vịnh dũng lão chung khác gì sóng trong một nhà tù.

Gã đang cõm dùi tay mệt vùng nông thôn kh橐 ho cò gáy và gã bỗng nh^én ra s^ó phát triển ghê g^ợm cõa cõi d^õi. Một th^ứa ru^ờng v^áa g^ợt xong, ch^ó cõn vài ba tr^{òn} m^áa là cõi d^õi t^ú nó n^éy m^ám và lõn lõn. Th^ứm chí ch^ó cõn mucus m^át tí bùn d^õngi sông đ^õ lên m^át đ^õng và th^ứ là...a lê h^óp cõi d^õi lõn xu^ờt hi^ờn.

Tay hình nh^én cõi d^õi, gã liên t^úng tay m^át hình nh^én khác, cóc cõn tay s^ó quan tâm cõa con ng^óngi, đó là hình nh^én cõa th^ứi gian. Dĩ nhiên, ch^óng ai nhìn thấy th^ứi gian tròn hay méo, dài hay ngắn, vì th^ứ cho nên ng^óngi ta m^ái so sánh, ví ví von von.

Có k^ẽ cho r^õng th^ứi gian gi^ờng nh^éc ch^óc b^{ánh} xe b^ò, đ^õng đ^õnh quay, tuy ch^óm nh^éng mà ch^óc. Ch^ó quên đi cái vèo là m^éy ch^óc năm đi đ^õt.

M^ái ngày nào, gã m^ái ch^ó là m^át ch^óu nhóc đ^õu h^óiu cua, th^ứ mà gi^ờ đây s^óng lâu cũng đ^õngc lõn lõng, ra đ^õng thiêng h^ó cũng cúi đ^õu chào bác, chào ông.

M^ăi ngày nào, chúng ta còn trai tr^ă th^ă mà gi^ă đây cũng đã b^ăc vào bu^ăi tr^ăa hay bu^ăi chí^ă u c^ăa đ^ăi mình. Chính vì th^ă, các c^ă ta ngày x^ăa m^ăi b^ăo :

- Ch^ăi xuân k^ăo h^ăt xuân đi,
Cái già s^ăng s^ăc nó thì t^ăi ngay.

Có nh^ăng bi^ăn c^ă, có nh^ăng câu chuy^ăn, g^ăt^ăng m^ăi ch^ă x^ăy ra cách đây m^ăt vài ngày hay m^ăt vài tháng là cùng, th^ă mà cũng đã hai m^ău i m^ăy năm r^ăi, ch^ăng h^ăn bi^ăn c^ă ba m^ău i tháng t^ă năm b^ăy m^ău i lăm.

Có ng^ănh^ăi cho r^ăng th^ăi gian gi^ăng nh^ă m^ăt giòng sông, âm th^ăm l^ăng l^ă tr^ăi, ngày này sang ngày khác, tháng này sang tháng khác, năm này sang năm khác, ch^ăng ch^ă ai mà cũng ch^ăng đ^ăi ai. Và m^ăt khi đã tr^ăi qua thì s^ă ch^ăng bao gi^ă tr^ă l^ăi. B^ăi đó, thiên h^ă m^ăi có lý khi phát bi^ău :

- Ch^ăng ai t^ăm hai l^ăn trên cùng m^ăt giòng sông.

Hay nh^ă t^ăc ng^ă cũng đã b^ăo :

- Th^ăi gi^ă th^ăm thoát thoái đ^ăa,

Nó đi đi mãi, ch^ăng ch^ă đ^ăi ai.

Chính vì ch^ăng thèm ch^ă ai mà cũng ch^ăng thèm đ^ăi ai, nên th^ăi gian m^ăi mang m^ăt v^ă m^ăt l^ănh lùng đ^ăn tàn nh^ăn. Dù chúng ta có níu kéo th^ăi gian v^ăn c^ă đ^ăng ta, ta c^ă đi, đ^ă r^ăi đ^ăn đ^ăn vu^ăt kh^ăi bàn tay chúng ta. B^ăi đó thiên h^ă m^ăi b^ăo :

- Có tu^ăi tr^ă nào mà không già, có nhan s^ăc nào mà không b^ă tàn phai v^ăi th^ăi gian.

Và nh^ă v^ăy, cái già nh^ă m^ăt ng^ănh^ăi khách b^ăt đ^ăc d^ăi, t^ăi m^ăt lúc nào đó, nó s^ă s^ăng s^ăc ch^ăy vào cu^ăc đ^ăi m^ăi ng^ănh^ăi, dù chúng ta không mu^ăn. Ch^ăng nh^ăng không mu^ăn, mà nh^ău ng^ănh^ăi còn mu^ăn che đ^ău tu^ăi già c^ăa mình, nh^ăt là đ^ăn bà con gái. B^ăi đó, Xuân Di^ău đã vi^ăt :

- Mau v^ăi ch^ă, v^ăi vàng l^ăen v^ăi ch^ă,

Em em ăi, tình non s^ăp già r^ăi.

Th^ăc v^ăy, ng^ănh^ăi ta đã đ^ăa ra m^ăt ngàn l^ăn m^ăt cách th^ăc đ^ă giúp cho các bà các cô làm đ^ăp đ^ă níu kéo tu^ăi tr^ă cùng v^ăi cái th^ăi xuân s^ăc c^ăa mình. Nào là gi^ăi ph^ău, c^ăt ch^ă này vá ch^ă kia. Nào là son ph^ăn, bôi ch^ă kia trét ch^ă n^ă, th^ăm chí còn b^ăt ch^ăng c^ă loài r^ăn.

B^ăi vì , loài r^ăn trong quá trình phát triển, th^ăng ph^ăi l^ăt da nhi^ău l^ăn đ^ă l^ăy l^ăi s^ăc l^ăc và s^ă tr^ă

trung cõa mình. Cho nên, người ta cũng khuyên các bà các cô tõi thõm mõi viõn đõ lõt da mõt, hõu dung nhan đõõc tõõi mát, mõi miõu.

Thõi nhõng chõ đõõc mõt vài khoõng khõc, đõ rõi cuõi cùng võn phõi đõi mõt või cái già : tóc bõc, răng long... Hay nhõi ngõõi xõa đõa bõo :

- Rõn già rõn lõt,

Ngõõi già ngõõi chui tõt xào sõng.

Sõ dõi ngõõi ta sõ tuõi già vì tuõi già có nhõng cái đáng sõ. Ngõõi ta lo tuõi già vì tuõi già có nhõng cái đáng lo. Trong phõm vi hõn hõp cùng või mõt cái nhìn phiõn diõn, gã chõ xin đõa ra mõt vài cái đáng sõ và đáng lo õy.

Trõõc hõt là tình trõng xuõng cõp võ thõ xác cõng nhõ võ tinh thõn. Võ thõ xác thì ai cũng nhõn thõy. Bác sĩ Đõ hõng Ngõc, trong loõt bài viõt cho tuõi chõm già đõa mô tõ nhõ sau :

"Mõt sõm mai thõc dõy, ngõõi uõ oõi, nõng nhõc, bõõc vào phòng tõm, nhìn gõõng soi, ngõng ngàng nhõ võa gõõp mõt ngõõi quen mà khõng nhõ là ai, nhìn tõi nhìn lui mõt lúc mõi nhõn ra chính là ta đó. Ta mà nhõ khõng ta. Ta bõ ngõ nhau lõ cái tuõi mõi lõn năm nào, chõt cao lõn, chõt lõn lõn và lõ lõm või chính mình, chân tay lõng cõng nhõ thõa nhõ thiõu, mà mày thanh mõt sáng, mà muõn làm nghiêm cõng thõy nhõ tõm tõm cõõi, còn giõ đây cõng lõ lõm või chính mình mà thõ nhõch khõe môi tìm lõi nõ cõõi chõt thõy khõ khõn, niõm vui thì võn võy, sao mõt môi nhõ trõu nõng. Mõt nõp xõp đõa đõm theo vòng cung khõe miõng, nhõng dõu chân chim đõ hõn trên khõe mõt. Và kia, mõt vài nhánh tóc đõa nhõt phai, khõ quõt, mõng tanh. Bõng dõng thèm võ lõi tõc khõc khuõn mõt xa lõ mà thõn quen kia, trõõc khi tõm táp, đõ rõi mày râu nhõn nhõi lao vào cõ quan, hay đõn giõng đõõng, xí nghiõp, công ty..."

Thì ra mình đã già. Tuõi già âm thõm đõn lúc nào mình cũng khõng hay, nhõ mõnh trõng trên đõu :

- Trõng bao nhiêu tuõi trõng già,

Núi bao nhiêu tuõi gõi là núi non.

Chuyõn kõ lõi rõng :

Ngày xõa có mõt ngõõi lái buõn thõõng đi nhõng chuyõn đõõng dài. Anh bõ ngõõi võ trõ lõ nhõ mòn mõi đõi trõng. Nhõ đõ chuõc lõi nhõng hõ hõng cõa mình, lõn này anh hõi nàng muõn anh mua món quà gì cho nàng lúc trõ võ. Nàng lõng lõng chõ vào võng trõng non cong vút đang võt trên bõu trõi xanh trong või või kia. Anh ghi nhõ và hõa chõc sõ mua cho nàng món quà đó dù giá có đõt đõn bao nhiêu. Thõ rõi ngày tháng trõi qua, mõt hôm trõõc ngày trõ võ, anh nhõ lõi hõa või võ, đõa nhõn lõn bõu trõi trong xanh kia, võng trõng kia, và thõ là anh mua ngay cho nàng mõt chiõc gõõng tròn, nõm nhõng hõt kim cõõng lõng lõy. Hí hõng tõõng nàng sõ sõõng vui, nhõng thõt bõt ngõ, nàng nhõn chiõc gõõng tròn đõt giá kia mà cõ khõc mãi. Thì ra nàng đâu có

cõn gõng, nàng cõn lõc, mõt cái lõc cài đõu cong vút nhõ mõnh trăng non thõng tuõn xinh xõn nõ. Trăng đã già lúc nào đó võy ?

Phảm bõt cõ đõ võt nào dùng mãi thì sõ mòn, sõ cũ và tõi mõt lúc nào đó sõ bõ phõ thi. Chiõc áo đã rách, thì quá lõm là vá chõng vá dõp, dùng tõm đõõc ngày nào hay ngày đó, rõi sõ bõ xuõng hàng giõ lau. Mõt chiõc xe gõn máy, hay mõt chiõc đõu video, dùng tõi dùng lui, thì thõ nào cũng phõi đõn lúc chúng bõ hõng hóc bõ phõn này, bõ phõn kia.

Hõ chút đõnh thì sõa chõa. Hõ nhiõu thì đõi tu hay nãng cõp, lén đõi. Còn bõn thân chúng ta thì thõ nào ? Năm sáu chõc tuõi đõi đè nõng thì làm sao còn mõi, còn “gin” cho đõõc. Või chiõc máy, bõ phõn nào hõ chúng ta có thõ thay bõng bõ phõn khác. Nhõng või cõ thõ con ngõõi, thì thay thõ nhõng bõ phõn hõ hõng còn là mõt chuyõn nhiêu khê, rõc rõi và hao tõn, mà võn chõa bõo đõm đõõc sõ an toàn.

Nhõ trên gã đã nói : sõ xuõng cõp võ thân xác nói chung, và cõa tõng bõ phõn trên cõ thõ thì ai cũng nhõn thõy. Riêng bõn thân mình thì âm thõm “gõm nhõm” nõi xót xa cho tình trõng xuõng cõp õy.

Chõng hõn cõp mõt : bõt đõu xõ xuõng, có quõng thâm, nét nhìn đã bõt long lanh, đã bõt tinh anh, và thõnh thoõng thõy ghèn xuõt hiõn õ hai khóe. Nhìn gõn không rõ nõa, nên phõi mang kính đõi đõu tiõt...Mà đúng võy, mõt lõn kia, cõm tõ báo thân quen đõa lén đõc, bõng cõ phõi đõy dõn tõ báo ra xa, xa chút nõa, rõi chõ đõc đõõc nhõng cái tõa, nhõng dòng to. Thôi thì đành phõi mua cái kính lão. Có kính lão rõi cũng nhõt đõnh chõa lão, bõt đõc dĩ mõi phõi đeo lén. Cho đõn mõt hôm rõi đành mua thêm sõi dây toòng teng vì kiõm kiõng hoài thõt võt võ.

Chõng hõn đôi tai : bõt đõu kém tinh, khiõn nhiõu lúc phõi lõng nghe. Và cũng do tai nghe kém thính, ngõõi chõm già bõt đõu nói to tiõng, cõc lõc, đõu đõu...

Tóc thì bõc và cõ rõng dõn thành hói. Rõng thì chiõc rõng, chiõc lung lay, khõp kha khõp khiõng nhõ cõu rõa chân. Mõi ngõi cũng tõ. Lõõi nõm cũng dõ khiõn ăn mõt ngon.

Đó là võ nhõng giác quan bên ngoài, còn lõc phõ ngũ tõng bên trong cũng chõu chung cùng

m^ăt s^ăn ph^ăn, có nghĩa là tim gan phèo ph^ăi đ^ău xu^ăng c^ăp, nên m^ăi n^ăy sinh nh^ăng ch^ăng b^ănh hi^ăm nghèo.

Ch^ăng h^ăn : m^ăch máu nh^ăc các ống n^ăo c^ăx^ăi lâu năm đ^ăa b^ă d^ăsét ho^ăc b^ăc^ăng l^ăi, kh^ăng co gi^ăan d^ăd^ăng n^ăa, n^ăen d^ăâm ra cao huy^ăt áp, d^ăb^ănh^ăi máu c^ă tim, hay tai bi^ăn m^ăch máu n^ăo, m^ăt l^ăa d^ăi d^ăt hay l^ăa b^ăi li^ăt khi^ăn cho b^ăn th^ănh ph^ăi kh^ă đ^ăa đ^ănh, mà nh^ăng ng^ăo i th^ănh y^ăeu c^ăng kh^ă n^ăa.

Đ^ăc bi^ăt l^ănh^ăng ng^ăo i m^ăp ph^ă, ăn quá nhi^ău ch^ăt béo, làm cho x^ăa v^ăa đóng trong lòng đ^ăng m^ăch. Các tuy^ăn m^ă h^ăoi làm vi^ăc k^ăm h^ăn, d^ăn t^ăi tình tr^ăng kh^ăng th^ăi k^ăp ch^ăt b^ăn, d^ă làm cho c^ă th^ă...b^ăc mùi. Cũng v^ăy, các tuy^ăn tiêu hóa nh^ă gan m^ăt, d^ăch v^ăc^ăng ho^ăt đ^ăng t^ăh^ăn n^ăen d^ăb^ă táo bón, khó tiêu, trĩ trong trĩ ngoài...

Dĩ nhiên, gã kh^ăng ph^ăi là m^ăt chuyên viên chăm sóc s^ăc kh^ăe ban đ^ău, n^ăen đ^ăa m^ănh t^ăm nh^ăng m^ănh t^ăk^ă trên c^ăa bác sĩ Đ^ă H^ăng Ng^ăc, đ^ănh^ăc^ăng trên báo Ki^ăn th^ăc Ngày nay.

Kinh nghi^ăm b^ăn th^ănh c^ăng cho gã th^ăy đ^ăi m^ănh gi^ăng nh^ăm^ăt cu^ăc leo núi. Xu^ăt phát t^ă ch^ănh núi là lúc m^ăm^ăt chào đ^ăi, r^ăi cùng v^ăi th^ăi gian, m^ănh leo lên, leo lên mãi l^ă tri^ăn núi bên này.

B^ăn m^ănh i lăm là đ^ănh cao, đ^ăr^ăi t^ă đó tu^ăt d^ăc và xu^ăng d^ăn l^ă tri^ăn núi bên kia.

Ng^ăo i x^ăa có câu :

- Trai ba m^ănh i tu^ăi đang xoan,
Gái ba m^ănh i tu^ăi đ^ăa toan v^ă già.

Th^ănh^ăng, có k^ăl^ăi b^ăo :

- Trai ba m^ănh i tu^ăi mà già,
Gái b^ăn m^ănh i tám đang ra má h^ăng.

C^ă hai câu t^ăc ng^ă trên đ^ău h^ăi phóng đ^ăi t^ă màu m^ăt ch^ăut. Vì th^ă, đ^ău trung dung, gã đ^ăa ch^ăn b^ăn m^ănh i lăm là đ^ănh cao cu^ăc đ^ăi nh^ăv^ăa m^ăi trình bày. Th^ăc v^ăy, vào tu^ăi này m^ăt gã b^ăng m^ăt t^ăt, n^ăen ph^ăi s^ăm thêm m^ăt c^ăp ki^ăng lão. D^ău ch^ăa đ^ăn đ^ău hói đ^ău, nh^ăng tóc gã cũng b^ăt đ^ău th^ăa đ^ăn.

N^ău gã nh^ă kh^ăng l^ăm thì m^ăt vă^ăn Th^ănh^ă k^ă trong tác ph^ăm “Nh^ăng k^ă th^ăich đ^ăua” đ^ăa ra hai tiêu chu^ăn đ^ăx^ăc đ^ănh cho m^ăt ng^ăo i th^ăng th^ăái, đó là ph^ăi đeo ki^ăng và ph^ăi hói đ^ău. N^ău đ^ăch th^ăc là nh^ăv^ăy thì gã đang ch^ăm “sa-vă^ăng”, đang ch^ăm khôn^ă ra r^ăi đó.

S^ó vui ch^áa qua thì s^ó bu^ờn l^ài t^ùi. V^a n^ài bu^ờn kh^{ông} t^{ên} l^{én} l^{én} dⁱv^ao l^{òng} g^ā. N^ài bu^ờn th^ế nh^àt, đ^ó l^à g^ā nh^àn th^ếy s^óc k^{éo} c^áa m^{ìn}h b^é gi^ờm s^út m^ùt c^ách d^{áng} k^è.

Ng^{ày} x^{em} a l^{úc} c^{òn} trai tr^í, g^ā ng^ói g^õ chi^{ếc} m^áy ch^á cà t^{àng} m^ùi ng^{ày} t^{ám} ch^{ín} ti^{ếc} ng d^{óng} h^à, th^ếm chí có nh^àng h^òm l^àm ng^{ày} kh^{ông} d^ù tranh th^ế làm đ^{êm}, m^à Ăn v^ền ngon, ng^ó v^ền d^ùy con m^ùt... C^{òn} b^{ây} gi^ờ, ng^ói nh^àn vi t^{ính}, đ^âu c^ó ph^ói v^ền d^{óng} t^ùt c^ù n^ài l^àc m^à g^õ cho th^ếng m^ùy t^ù gi^ờy than tr^{ên} chi^{ếc} m^áy ch^á cà t^{àng} h^ày, ch^á c^ùn d^{óng} nh^à kh^èe re, th^ế m^à c^{ũng} ch^áng^ói d^ùc b^én n^{ăm} ti^{ếc} ng d^{óng} h^à l^à d^ãm^ùt nhoài, nh^àc nh^ài d^ùn t^ùn lái tim. Ăn m^ùt ngon và ng^ó th^ì ch^á ch^óp ch^án.

N^ài bu^ờn th^ế hai, đ^ó l^à th^{ân} th^ế b^éng d^{óng} d^ù qu^ý v^ềi d^ù m^ùi th^ế b^énh. M^à b^énh n^{ào} th^ì c^{ũng} l^à nh^à m^ùt b^én án t^ù h^{ìn}h d^ãký ch^á ng^{ày} thi h^{àn}h. N^{ào} l^à huy^{ết} áo cao. M^à huy^{ết} áp cao th^ì th^ế nào c^{ũng} l^à nh^àng h^òng t^ùi tim. M^à tim d^ã có v^ền d^ù th^ì h^{ay} coi ch^áng, có th^ế d^ùt b^{óng} d^ù nh^à tr^í bàn tay. R^õi gan nhi^{ệm} m^ù, ph^ói b^é nám, bao t^ù b^é loét, vân vân và vân vân.

G^ā có thói quen lâu lâu t^ùi ông bác s^ĩ khám t^ùng quát m^ùt l^{òn} d^ù n^àm v^ềng t^{ình} h^{ìn}h s^óc kh^èe c^áa m^{ìn}h. L^àn kia, sau khi d^ã siê^u âm, ông bác s^ĩ l^ành l^ùng phán :

- Chú có hai viên s^{ỏi}n nh^à trong th^ến.

G^ābèn h^ài :

- L^àm th^ến nào d^ù t^ùng kh^è hai cái c^áa n^ó h^{ay} ra.

Ông bác s^ĩ li^{ệu}n k^è d^ùn :

- M^ùt l^à ch^ú ph^ói u^ờng thu^ờc theo s^ó h^{ìn}g d^ùn c^áa b^{ác} s^ĩ. Hai l^à ch^ú ph^ói v^ền d^{óng} tay ch^{ân}.

Ba l^à ch^ú ph^ói u^ờng n^óc nh^àu v^ì n^óc ch^áy d^á mòn. B^én l^à ch^ú ph^ói...c^ói, v^ì c^ói c^{ũng} l^à m^ùt li^{ệu} thu^ờc b^é d^ùy.

Ch^áng h^{ìn}u v^ì nghe theo l^ài c^ăn d^ùn c^áa ông bác s^ĩ hay do toa thu^ờc nam c^áa m^ùy bà lang tr^íc l^à d^{ùng} h^àt ch^úi h^àt m^à hai cái c^áa n^ó c^áa g^ā b^éng l^{òn} m^ùt ti^{ếc}, kh^{ông} c^{òn} h^{ìn}u h^{ìn}u trong hai tr^{ái} th^ến th^{ân} yêu n^óa.

Không ph^ói ch^á xu^{ống} c^óp v^ề ph^óng di^{ễn} th^ế xác, m^à c^{òn} xu^{ống} c^óp v^ề ph^óng di^{ễn} t^{ình} th^ến n^óa.

Nh^à trên b^{ác} s^ĩ Đ^ô H^àng Ng^óc cho bi^{ết} v^ì tai nghe b^ét th^{ính}, n^{ên} nh^àng ng^ó i ch^ám già b^ét d^ùu n^{ói} to ti^{ếc}, c^óc l^àc, d^ùu d^ùu... Do đ^ó d^ù sinh ra c^áu g^òt. Chuy^{ển} kh^{ông} d^{áng} g^ì c^{ũng} qu^ýu, c^{ũng} tr^{ách}, c^{ũng} gi^ờn, c^{ũng} h^{ìn}... thành th^ế v^ềi tu^ời già th^ì đ^âm ra kh^ó t^{ính}.

Không nh^ăng khó tính, mà ng^ăo i già l^ăi th^ăng hay quên. Ngay chính gã cũng c^ăm th^ăy nh^ăv^ăy.

“...Có nh^ăng lúc ch^ăt quên m^ăt tiêu tên m^ăt ng^ăo i quen, quá quen. Quên cái tên thôi, còn thì nh^ă t^ăt c^ă. Khi c^ăn nh^ă thì quên, mà khi c^ăn quên thì l^ăi nh^ă. Nh^ă r^ăt k^ă nh^ăng chuy^ăn x^ăa c^ă. L^ă lùng ch^ăa. Có lúc nh^ăc chi^ăc đ^ăn tho^ăi l^ăen, g^ăi cho ai đó, đ^ănh nói đ^ău g^ăi thì quên tu^ăt, đành xin l^ăi, nh^ăm s^ă. Không l^ă h^ăi ng^ăo i đ^ău giây bên kia, xin vui lòng cho bi^ăt tôi đang đ^ănh nói g^ăi v^ăi b^ăn đó v^ăy”.

N^ăi g^ă , có m^ăt bà c^ă . Tr^ăo c^ă kia bà c^ă là m^ăt con ng^ăo i đ^ăm đ^ăng, ăn nói đâu ra đ^ăy, có bài có b^ăn h^ăn ho^ă, ch^ă kh^ăng tào lao thiên đ^ăa. M^ăt tay bà c^ă quán xuy^ăn h^ăt m^ăi công vi^ăc trong gia đ^ănh, th^ăm chí còn thay ch^ăng làm quan. Bà c^ă lo t^ă A đ^ăn Z, còn ông c^ă v^ăn mang ch^ăc chánh tr^ăng hay chánh t^ăng chi đó, ch^ă có vi^ăc ng^ăi ăn c^ă , thù ti^ăp các quan trên, hay ng^ăi xòe t^ă tôm ch^ăn c^ă v^ăi b^ăn.

Th^ăr^ăi khi v^ă già, bà c^ă b^ăng d^ăng quên t^ăt t^ăt, quên tu^ăt lu^ăt, th^ăm chí quên c^ă nh^ăng ng^ăo i trong gia đ^ănh, con cháu c^ă c^ăng g^ăi là ông, là bà. Quen mà hóa ra l^ă , thân mà tr^ă thành ng^ăo i d^ăng n^ăo c^ă lă.

S^ă khôn ngoan th^ăo tr^ăc kh^ăng c^ăn n^ăa. Bà c^ă c^ă x^ă nh^ă m^ăt đ^ăa con nít. Có l^ăn trong nhà th^ă, bà c^ă đ^ă giàn^ăh l^ăen r^ăo c^ă l^ă v^ăi m^ăt bà khác r^ăi sinh ra l^ău đ^ă. Th^ăy b^ăt k^ă chi^ăc dép nào, bà c^ă c^ăng đ^ăem v^ănh^ăa, khi^ăn cho con cháu ph^ăi m^ăt công đ^ăem tr^ă l^ăi cho kh^ă ch^ă. Có l^ăn g^ă đ^ăn thăm bà c^ă . Lúc ra v^ă thì chi^ăc dép m^ăt tiêu, khi^ăn c^ă nh^ă ph^ăi đ^ăi tìm h^ăi lâu m^ăi th^ăy đ^ăo c^ă ch^ă bà c^ă đ^ăc^ăt d^ău.

B^ăo c^ă vào tu^ăi già, ng^ăo i ta th^ăo ng^ăo tr^ă l^ăi th^ăi con nít, nh^ăng l^ăi là m^ăt th^ă con nít...khó th^ăo ng^ă.

Ngoài tình tr^ăng xu^ăng c^ăp k^ă trên, m^ăt n^ăi lo và m^ăt n^ăi s^ă khác c^ăa tu^ăi già chính là s^ă c^ă đ^ăn. Dĩ nhiên kh^ăng ph^ăi ch^ă ng^ăo i già, mà h^ău nh^ă t^ăt c^ă chúng ta đ^ău s^ă s^ă c^ă đ^ăn.

Th^ăc v^ăy, chúng ta kh^ăng th^ă nào s^ăng cu ky minh ên, nh^ă m^ăt hòn đ^ăo gi^ăa bi^ăn kh^ăi, hay nh^ă m^ăt pháo đài bi^ăt l^ăp. Trái l^ăi, chúng ta s^ăng là s^ăng v^ăi ng^ăo i khác, trong m^ăt c^ăng đoàn,

trong mệt xã hội. Vì thế, mệt y ông triết gia lâm cùm mệt i phát biếu :

- Ngươi là mệt con vật có xã hội tính.

Nhưng ngay có bầy, chim bay có bầy, thì chúng ta sống là sống với người khác. Và khi không còn người khác đón sống với, thì chúng ta sống rỗi tõm vào tình trạng cô đơn đáng sợ và khống khiếp.

Cách đây ít lâu, gã có đọc một cuốn sách mang tên đó là “người và nỗi đeo”. Trong đó, tác giả kí lại cuộn hành trình lênh đênh trên biển của cây nhà thám hiểm. Tác giả cho biết : trong những ngày cô đơn giao thiệp và nỗi cay, họ rất thèm đọc sách liên hồi và giờ bên ngoài. Có một con chim nhặt ngày nào cũng tự đón trên chiếc bè cỏ a hè. Nhưng rồi một ngày kia, con chim nhặt không tự nả và họ buồn tột cùng mất đi người bạn thân thênh thện của mình.

Cô đơn là một nỗi khổ của tâm hồn. Nó đong đong và day dứt mà chưa nghe ai trong cuộc đời cảm nghĩ ẩn đằng sau mà thôi. Bởi vì đơn trung ai có qua cõi muối hay. Chính vì thế, tác giả Liên Xô có câu :

- Dù đằng sau trên thiên đàng, mà chưa có một mình, thì cũng chung thê nào sống nổi.

Cô đơn không phải là không có ai, nhưng là thiếu vắng những gì thân yêu nhất, những gì hữu biếu và cảm thông với mình nhất. Kinh nghiệm cho thấy :

- Không phải bên nhau mà đã gần nhau. Không phải gần nhau mà đã quen nhau. Không phải quen nhau mà đã thênh thện nhau. Không phải thênh thện nhau mà đã hợp nhau với nhau, bởi vì mỗi người là một thế giới. Mỗi người là một màu nhiệm.

Đúng thế, nhiều khi đi giang hồ chung đồng nghe nói mà chúng ta vẫn cảm thấy âm thầm luyến tiếc vì không thấy đằng sau một người hữu minh. Có khi sống giang con cháu mà chúng ta vẫn cảm thấy trung vắng vì nghĩ tôi tuôi già mà tôi phai.

Thực vậy, người già thường để cảm thấy cô đơn hơn ai hết, số dẫu nhặt vay vì các cảm giác thay đổi không giúp gì đằng sau cho con cháu. Các cảm luôn có ý nghĩ “mình hao hao rồi”. Những lú suy nghĩ của các cảm giác bài trừ sau cho là lúc hao và lúm cảm. Bởi thay đổi thời, các cảm quay về và dẫu vắng, dù biếu rỗng hoài cảm nhuốm lúc cũng thay là viễn vông.

Đặc biệt nỗi cảm giác bà thênh thện có một cảm xúc bâng khuâng buồn bã khi con cái đã khôn lúc, không còn tôi si chăm sóc của người mère. Cái cảm xúc “tôi trung” khi đàn chim con đã bay xa.

Nhiều người sống nhũng tháng ngày hiu quạnh, cảm thấy nhường mình thua thãi, vô v...

Chính vì nghĩ tôi nhũng tháng ngày hiu quạnh mà tột cùng lai không may sáng sủa, mà nhiều công việc cần đếm bùi thêm bùi nữa, dù tuổi đã đè nặng trên đôi vai của mình, nhường đã dinh tú:

- Con nuôi cha, không bùi bà nuôi ông.

Truyền thống gia đình tôi Việt Nam là “tam đồng”, gồm ba đồng: ông bà, cha mẹ và con cái cùng sống chung dưới một mái nhà sẽ giúp cho các cụ già bùi cô đơn và người trai bùi lão lồng vì luôn đồng cõi nhau vào nhau. Thời hạnh phúc đó là khi trong bùa ăn cha mẹ bùi gắp nhứng miếng ngon miếng ngọt cho ông bà và ban tết, con cháu đồng cõi sà vào vòng tay ông bà để nghe kể chuyện cổ tích.

Thật nhũng, hình ảnh trên ngày càng bùi mai mỉt, không phai vì thiếu thời cắn ngon đỡ gắp cho nhau hay ông bà thiếu chuyện cổ tích đỡ kẽm cho đàn cháu, mà vì thời gian chúng ta dành cho nhau không đủ. Cha mẹ quên quết suýt ngày đỡ tìm chén cùm manh áo. Con cháu bùi đỡu vào sách vở học hành. Nhờ vậy, tuy ba thời hàn cùng đồng cõi một mái nhà, nhường chia thời số sống chung mỉt tết.

Còn bên tây phương, ông bà hay cha mẹ già thường đồng cõi vào viện dưỡng lão. Gã xin trích lời nói đây nhường lối phát biểu của một số các cụ già sống trong viện dưỡng lão tại Pháp, đăng trên báo “Phụ nữ Chợ nhặt”.

Sống trong viện dưỡng lão có gì khác gì sống trong một nhà tù. Một bà cụ chín mươi hai tuổi đã nói:

- Sút ngày hình nhường tôi chung thủy một bóng dáng ai qua lối, còn con tôi thì hình nhường thăm tôi vào cuối tuần, chung thăm đỡ năm phút là chào mừng...

Do cuộc sống ngày càng khó khăn, con cái khi có gia đình thường cho các cụ vào viện cho riêng riêng đỡ lo chuyện khác. Một quan chức của viện dưỡng lão Seine cho biết:

- Thử tra cho các cụ vào viện dưỡng lão là công việc thường làm cho các nhân lực phát triển...nhường chung buôn cho các cụ là cách đỡi xem của con cháu mình.

Có lòn thân nhân vác đỡn kiền ban giám đốc vui thái độ ngượng cãi, la mắng và cặc cắn của nhường người giúp việc, thì đồng cõi trại lối:

Nói Lo Còa Tuúi Giã

Tác Giả: Gã Siêu

Thứ Hai, 30 Tháng 11 Năm 2009 09:14

- Chính cha mãc các anh mà các anh còn không chăm sóc huúng chi là chúng tôi, ngói dúng nóc lã.

Và nhó vúy, phúi chóng phún thiút thời luôn nóm vú phia còc cò, nhóng ngói giã hôm nay ?